

Uit: *Fragmenten van verlangen*.

Ongepubliceerde roman (2015)

Aryan van derLeij

1965/66 (*fragment*)

Drie kwartier later thuisgekomen haalde Budo zijn post van de mat en zag dat Olofspoort zich niet onbetuigd liet. Het verenigingsblad Bikkelacht was verschenen met op de omslag een tekening van Willem. Een foto van Beatrix met drie agenten in het uitbundig opgeklopte haar dat zij altijd droeg, twee zaten er te wachten met een pistool en knuppel in de hand, de derde keek vorsend naar wat er achter haar gebeurde. De grootste verrassing stond op de middenpagina. Een 'plemeid' die haar grote blote borsten nauwelijks kon bedekken keek hem guitig aan, met een rood-wit-blauwe wimpel in de hand en een kroontje op haar korte broekje. Geen twijfel mogelijk wie daarmee afgebeeld was: Beatrix.

Charges

Een druilerige ochtend en een grijze middag, die zich in zijn geheugen griften als een schokkerige zwart-wit film die te snel werd afgedraaid. Geluid in flarden met weinig samenhang. Geschreeuw, gefluit, getrappel van paarden, gierende motoren, omvallende hekken, knappende lantaarnpalen, hollende menigte. Zwaaiende bullepezen, sabels, gescheurde kleren, bebloede koppen, mensen die over de grond worden weggesleept, hechtenissen, zwaailichten en sirenes.

Tien maart 1966. 's Ochtends startte er een vreedzame demonstratie vanaf het beeld van de Dokwerker aan het Jonas Daniel Meijerplein. Dat vond Budo te vroeg dus besloot hij later op die dag de stad in te gaan, richting Dam want daar zou vast wel iets gaande zijn. Om drie uur strandde hij. In de Kalverstraat en op het Rokin hadden zich zoveel mensen verzameld dat er geen doorkomen aan was. Op dertig meter van de Dam was de doorgang afgesloten met dranghekken. Ordebewaarders in uniform stonden erachter met het gezicht naar de aanzwellende menigte, in de rug gedekt door politie te paard. Boven de menigte uit wapperden Oranjevlaggen aan rijen masten. Er weerklonk gezang: 'Oranje boven, oranje boven, leve de republiek!' Even later richting agenten: 'Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht, gooi de smeris in de gracht.' En, uit het niets: 'Inteelt!'

Het gerucht ging dat er op de Dam en het Muntplein was gevochten. Via een nauwe steeg verplaatsten zich om kwart over drie grote groepen van de Kalverstraat naar het Rokin, waarschijnlijk op zoek naar een doorgang. Daar stonden verspreid enkele autobussen die geen kant meer op konden. Het gezang en geroep herhaalden zich, de agenten keken afwachting naar de menigte. Nog meer geruchten deden de ronde. 'Er zijn rookbommen gegooid in de Raadhuisstraat!' zei iemand naast Budo. 'De demonstratie vanaf de Dokwerker hebben ze tegengehouden,' vulde een ander aan, 'er is keihard geslagen en er zijn arrestaties verricht.' 'Een meisje heeft geprobeerd in de Westerkerk het televisiecircuit te verstoren!'

Verderop morrelde een man in een grijze regenjas aan het koord van een van de oranjevlaggen. Even later begon de wimpel te zakken. Er klonk gejuich. Een andere man deed een poging om hem voor bezoedeling te behoeden en hij steeg weer. 'Oranjeklant,' klonk het schamperend naast Budo. 'Tuig!' schold een vrouw, 'gajes! ga werken!' Het volgende moment begon een man hard aan het touw te trekken en werd de vlag met paal en al omgetrokken, gevolgd door luid gejuich. De ordebewaarders keken vanachter hun hekken toe maar verroerden zich niet. Uit een steeg naar de Kalverstraat kwamen twee, drie

politieagenten aangerend met de bullepees in de hand. Enkele mensen vluchtten weg. Maar paniek ontstond er pas toen versterkingen van de marechaussee met tien, twintig tegelijk door het hek begonnen te sijpelen en met de gummiknuppel in de hand naar de plaats van de omgetrokken vlag holden. Er vluchtte nu een menigte weg. Even later kwamen de marechaussees terug met een jongeman tussen hen in, zijn beide armen op de rug gedraaid zodat hij slechts gebogen lopen kon. Hij had een bloedneus die hij niet stelpen kon zodat zijn kin en jas onder het bloed zaten. Het zag er dramatisch uit. Verrast herkende Budo hem.

‘Gerard!’ Zijn kreet ging teloor in het rumoer. Toen het groepje het hek weer passeerde klopte een van de daar opgestelde agenten een marechaussee op de rug. Gerard verdween uit zicht. Op het Rokin klonk meer geschreeuw maar alle ordebewaarders verdwenen weer achter het hek. Toch leek er een sein gegeven. Even later verplaatste iemand een andere oranjevlag naar halfstok en weer stortte zich een ander op het touw om de eer te redden. Opeens waren er fotografen die het tafereel wilden fotograferen. Een paar ordebewaarders gingen op het hek staan om het beter te kunnen zien. Weer werd aan het touw van de vlag getrokken. Ditmaal knapte de mast af als een rietje. Groot gejuich. Kreten: ‘Anarchie!’ ‘Leve de republiek!’ Even later gevolgd door: ‘Claus raus!’ Die kreet zwol aan tot een groot spreekkoor. ‘Claus raus! Claus raus! Claus raus!’

Vanaf dat moment speelden de gebeurtenissen zich in versneld tempo af zodat Budo steeds meer moeite had om het overzicht te bewaren. Tientallen marechaussees kwamen tevoorschijn, niet alleen van de kant van de Dam maar ook van de tegenovergestelde kant, van het Spui. Ze begonnen op iedereen in te slaan die in de buurt stond. De menigte was direct in rep en roer en vluchtte weg, het hele Rokin leek in beweging te komen. Gummiknuppels suisdan door de lucht en hakten op de vluchtenden in. Daarna begonnen ook de paarden op de massa’s in te rijden, gevolgd door de motorpolitie waarvan de man in de zijspan met een lange bullepees de straat met lange halen schoonveegde. De klappen kwamen hier en daar ongenadig hard aan, Budo zag de getroffen en ineen krimpen. Er maakte zich een algemene histerie meester van de agenten: ze sloegen op alles wat bewoog, meisjes, ouden van dagen, kinderen. Een man bleef klappen krijgen hoewel hij hulpeloos op de grond lag. ‘Enkele argelozen die het onderscheidingsvermogen van de agenten overschatten worden afgeranseld,’ hoorde Budo iemand achter hem ironisch opmerken. Hij draaide zich om en herkende hem aan zijn donkere bril, baardje en langer haar: provo Peter Tuynman. Een paar tellen later was hij verdwenen in de menigte.

Honderden meters dranghek, in de lengterichting van het Rokin opgesteld, vielen collectief om toen de massa’s zich erlangs wilden persen. Her en der lagen fietsen verspreid. Struikelingen alom, mensen haalden hun schenen open, krabbelden toch snel weer op. Daarna arriveerden er met veel sirenelawaai uit de richting van de Munt politieauto’s, arrestantenwagens, nog meer motoren, nog meer paarden. Budo zag een schouwspel dat hij nooit meer vergat: uit een smal steegje puilden opeens tien marechaussees tegelijk als mosterd uit een tube. ‘Eins, zwei... Eins, zwei...,’ klonk het prompt.

De mobilisatie van de ordebewaarders leek zich nu geheel op het Rokin te concentreren. Omringd door die overmacht ontstond er een enorme draaikolk van vluchtende mensen die telkens tot stilstand kwam wanneer ze geen kant op konden om vervolgens een andere uitweg te zoeken en zich te hergroeperen. Het hele Rokin was vol vluchtende mensen van de Dam tot aan het Spui. Hier en daar waren er open plekken rondom een groepje agenten, paarden en politieauto’s. Plotseling leek het even stil, maar even later klonk er weer gejoel in een hoek. ‘Fascisten!’ Gevolgd door geschreeuw in een andere hoek. ‘Vuile SSers!’

De menigte leek stand te houden door zich te verplaatsen en vervolgens te hergroeperen. Het leek een school sardines opgejaagd door dolfijnen. Maar het aantal ordebewaarders was veel te groot om dat lang vol te houden. Er vonden drijfjachten plaats door hollende agenten die sloegen met gummiknuppels en mepten met bullepezen. Iemand leek te vragen waarom hij geslagen werd: als antwoord kwam er versterking met drie agenten die hem begonnen af te tuigen, er klonk kreet van het slachtoffer terwijl het bloed uit zijn neus spoot: 'Doe toch normaal!' Die kreet ging verloren, de kaken van de marechaussees hadden zich gespannen, de blik stond op fanatiek, er moest geslagen worden, getrapt, vertrapt. Budo zag hoe een van de politieagenten nog op een arrestant insloeg terwijl hij al in de arrestantenwagen zat.

'Kaalscheren en naar Veenhuizen sturen!' riep een man met een oranje stropdas toen hij in het gedrang kwam en meegesleurd werd. Nu volgden charges van de motoragenten en trappelende paarden, de rij mensen op de trottoirs werd de portieken ingedrongen. Hier en daar glinsterde een sabel. 'Der gaan dooien vallen!' hoorde Budo iemand roepen. Hij had zich genesteld tussen een lichtpaal en een prullebak, veilig voor paarden en motoren. Toen naderde van de kant van de Dam een nieuwe groep marechaussees in een lange rij die de straat moesten schoonvegen achter de motoren aan die nog steeds kriskras door de menigte heen reden. De naderende rij maakte het lastig om geen klappen te krijgen. Hij keek uit naar een ontsnappingsroute. De luidsprekers op de politieauto's braakten onverstaanbare klanken uit. Waar geen publiek meer was werden de omgevallen hekken op bevel van de marechaussee door soldaten weer overeindgezet. Fietsen werden opzij gesmeten. Temidden van dit tumult hoorde Budo een oude dame vragen: 'Agent, hoe kom ik op de Dam?' 'Ga naar huis, oma, hier wordt geslagen.'

Inderdaad. Het gepeupelte spatte nu naar alle kanten uiteen, de steegjes in, weg van de striemende stokken. De bedoeling werd duidelijk: het Rokin moest totaal schoongeveegd worden. Om dat voor elkaar te krijgen werd er door de aaneengesloten colonne ordebewaarders ongenadig hard geslagen. Voor de naderende rij marechaussees uit vluchtte Budo richting Nes. In alle bredere stegen verdrongen zich massa's mensen, hij koos voor een smal straatje dat over het hoofd leek te worden gezien. Maar waar mensen heen vluchtten volgden de ordebewaarders. De kans op klappen nam toe toen een handvol marechaussees in aantocht was om de steeg in te gaan. Opeens kreeg iemand naast hem een lumineus idee. Op het moment dat de marechaussees de nauwe steeg instormden gooide hij er een fiets dwars voor. Anderen volgden zijn voorbeeld. Dat gaf een pijnlijke struikelpartij die met gejuich werd begroet. Er kwam enig oponthoud, genoeg om veilig verder te vluchten. In de Nes ging de wedren echter door, paarden traptten mensen op hun tenen. Een hysterisch huilend meisje was door geen paard of agent te bewegen. 'Ik ben mijn kleine zusje kwijt. Ik moet op haar passen!' Een marechaussee voerde haar uit het gewoel. Sirenes klonken en de drijfjacht van de motoren werd voortgezet.

De Nes uitrennend belandde Budo via de Grimburgwal weer op het Rokin. Hij zag dat het in de verte leger werd. Maar er bevonden zich nog grote groepen mensen omringd door honderden agenten en marechaussees. Voor het eerst die middag zag Budo een van hen lachen, sommigen lieten de knuppel nonchalant bungelen of sloegen er vrolijk mee in hun hand. Ze leken opgelucht, bevrijd. Aan de kant van de Amstel en tegen de puien van het Rokin stond de massa verspreid in een lang, zwiingend kordon. Arrestantenwagens begonnen weg te rijden. Acht, negen politiemotoren met zijspan reden in gelid het Spui in. Een bateljon marechaussees marcheerde af, in gelid, de laarzen in ritme. Het leek ... 'Vuile Nazi's!' Filmbeelden uit de Tweede Wereldoorlog die zo vaak al te zien waren geweest. Een ander bateljon sloot het Rokin af van huizenrij naar huizenrij. Budo droop af, de slag op het Rokin had hij met grote moeite zonder kleerscheuren bijgewoond.

Tegen zessen deed het weer wat eerder zoveel moeite had gekost. De regen veegde de straten schoon op enkele oranjeklanten na die op de Dam bleven staan in de hoop toch nog een glimp van het prinselijk paar op te vangen.

*

‘Oranjeklanten en oproerkraaiers’ heette het een paar dagen later in het Polygoon Journaal. In de Cineac zagen Gerard en Budo hoe het aanstaande bruidspaar in de gouden koets de Dam verliet richting stadhuis aan de Oude Zijdsvoorburgwal. Daar werd het burgerlijk huwelijk gesloten. Daarna ging de stoet terug en via de Raadhuisstraat naar de Westerkerk voor het kerkelijk huwelijk. ‘Overall stonden mensen het vorstelijk paar toe te juichen.’ Van de rookbom in de Raadhuisstraat was nauwelijks iets te zien, wel van de kerkdienst. Ook de rellen op het Muntplein en het Rokin kwamen niet in beeld.

Toen ze buiten de bioscoop stonden zei Gerard: ‘Ze filmden zorgvuldig om de rookbommen heen, wat een klootjesvolk!’ ‘Ze hebben het vast aangevuld met ingeblikt gejuich en applaus. Zo houd je de oranjemythe wel in stand,’ antwoordde Budo. Gerard was nog kwaad dat hij opgepakt was. ‘Ik deed niks en kreeg toch een mep! Bloedde als een rund!’ Hij wees op de watjes die nog in zijn neusgaten zaten. ‘Een uur stond ik weer buiten met een zakdoek voor mijn neus die een agent me geleend had. Mijn jas moest naar de stomerij, daar ga ik ze een rekening voor sturen.’ Daarna, dreigend: ‘1966 wordt een hete zomer.’

‘Omdat mijn fiets daar stond’

Hoe vaak hij die film teruggezien had, wist Budo later niet meer. Te zien was hoe Beer in elkaar geslagen werd door de Amsterdamse politie, gewapend met bullepezen maar met een platte pet op – een enkeling had die in de strijd verloren. Gefilmd door Louis van Gasteren en uitgebracht onder de titel: ‘*Omdat mijn fiets daar stond.*’ Die was afgeleid van de zin die hij sprak toen hij, op weg naar de brug, tegengehouden werd. ‘Maar mijn fiets staat daar!’

Direct werd er op hem ingeslagen, eerst door een agent, een paar tellen later kwamen er drie bij. Toen hij verderop tegen een auto stond uit te hijgen was er nog een motoragent op hem ingereden. In keurige zinnen legde hij voor de camera uit dat hij het terecht vond dat er politie was maar dat sadistische elementen daaruit geweerd moesten worden. Wat een aardige, nette jongen is Beer eigenlijk, dacht Budo toen hij dat zag.

Ironisch genoeg had Jan Wolkers kort voor het incident uitgelegd waar een bullepees van gemaakt was en wat ermee gedaan kon worden. Dat deed hij bij de opening van de tentoonstelling met foto’s over wat het Polygoonjournaal niet had laten zien, de gebeurtenissen in de Raadhuisstraat, op het Muntplein en het Rokin. ‘Een vreedzame demonstratie, beginnend bij de Dokwerker op het Josef Daniel Meijerplein,’ sprak Wolkers, alle lettergrepen benadrukkend, ‘is in elkaar geslagen door de Amsterdamse politie.’ ‘...’ ‘Zoals u weet begin ik altijd over mijn vader.’ Gegrinnik van het publiek bij de tentoonstelling want *Dominee met strooien hoed* hadden ze allemaal gelezen. ‘Die heeft na de eerste wereldoorlog een paar maanden bij de Amsterdamse politie gezeten. Als wij hem vroegen, waarom ben je ermee opgehouden?’ antwoordde hij: omdat altijd de verkeerden de klappen krijgen.’ Instemmend gemompel. ‘Daar had hij groot gelijk in.’

Budo had geen kans gezien om naar die tentoonstelling te gaan want er was zoveel volk op de been dat hij er niet doorheen kwam. Bovendien was hij toen hij politieagenten te voet en op de motor zag op een afstand gebleven. Hij overwoog dat hij, na zijn ontsnapping van het Rokin, niet altijd zoveel geluk kon hebben. Maar de film maakte zijn gemis goed.

‘Jezus, Beer, dat waren geen kinderachtige klappen,’ zei hij toen ze een biertje dronken na afloop van vertoning van de film op Olofspoort. ‘Nee, dat kun je wel zeggen, maar het staat er mooi op vind je niet?’ ‘P-p-prima film toch?’ zei Daan, de broer van Beer die lichtelijk stotterde, ‘heeft L-l-lou-Louis g-g-goed gemaakt, niet?’

Op dat moment leek het of Olofspoort het centrum was van het verzet tegen de autoriteiten, in het bijzonder de politie en zijn verantwoordelijke gezagsdrager, burgemeester Van Hall. Het verhaal ging dat de rookbom in de Raadhuisstraat in de sociëteit gemaakt was. Budo kon niet achterhalen of dat waar was of niet maar dat deed weinig af aan het imago van de club. De film werd hier voor het eerst vertoond en als het meezat waren er prominenten van Provo aanwezig om te praten over wat er verder te gebeuren stond.

‘Hé, Klaas komt ook!’ zie Beer toen de anti-rookmagiër Robert Jasper Grootveld binnenstapte, gevolgd door een paar mensen in wit spijkerpak. De stemming was opgewonden maar met een hoop positieve geladenheid. ‘Imaazje! Imaazje!’ begonnen de aanwezigen te roepen. In het gevolg van Grootveld was ook een jonge vrouw die alle mogelijke moeite deed om er zo onaantrekkelijk mogelijk uit te zien. Zij droeg een ruime blauwe tuinbroek met omgeslagen pijpen die aan hengsels om haar schouders hing. Soldatenkisten aan haar voeten. Onder de voorhang een grote slobbertrui waarin haar grote borsten losjes heen en weer klotsten. Het haar was zeer kortgeknipt en haar gezicht vertoonde geen enkele opsmuk. Ze liep stoer en hoekig. ‘Doe geen moeite,’ zei Beer tegen Budo, ‘lesbisch.’ Budo moest grinniken en voegde weer een nieuw fenomeen toe aan zijn verzameling van varianten van de menselijke soort: de radicale lesbo.

‘Hoi, M-m-moon,’ zei Daan. Mona schonk geen aandacht aan hem en keek in het rond, kennelijk om te zien of er vrouwen waren. Toen ze Annelies zag, een blonde jonge vrouw met lang blond haar, een grote neus en een bril, stevende ze daar op af. ‘Kansloos,’ zei Beer, ‘volkomen hetero.’ ‘Wat zou dat?’ klonk een agressieve stem. Ze draaiden zich om en zagen een jongeman die minstens een kop kleiner was dan zij. Hij droeg een platte leren pet, een leren vest, een leren broek en zwarte puntschoenen en stond met zijn duimen onder zijn riem wijdbeens voor hen. ‘Hé F-f-ferry,’ zei Daan die iedereen scheen te kennen. ‘Jullie denken wel dat je hetero bent, maar dat kan ik zo veranderen,’ vervolgde Ferry. Daan en Beer moesten lachen, maar Budo die Ferry voor het eerst zag wist niet goed wat hij ervan moest denken. ‘Moet je daarom lachen?’ Ferry deed een stap dichterbij zodat hij vlak onder hun neus stond en met fonkelende ogen naar hen opkeek. ‘Ja,’ zei Beer, ‘hoe dacht je dat aan te pakken?’ Het scheelt wel als je al wat langer in Amsterdam rondloopt, dacht Budo die ook nog nooit een macho leerhomo had gezien. ‘Wacht maar tot ik je in een donker straatje tegenkom,’ kefte Ferry. Nu moesten ze alle drie lachen. ‘Alle drie tegelijk.’ Terwijl Ferry langs Budo liep greep hij hem plotseling in zijn kruis. Die was totaal verrast en week achteruit. ‘Ach man,’ zei Ferry smalend, ‘je hebt nauwelijks wat in huis.’ Terwijl hij verder liep keken Daan, Beer en Budo elkaar aan en moesten nog harder lachen. ‘Welkom op Olofspoort,’ zei Beer tegen Budo, ‘de club waar alles kan.’

*

Een paar weken later had Olofspoort nog een primeur, de stroboscoop. Daar had Daan voor gezorgd die inmiddels bevriend was met Van Gasteren die zo’n ding had. Op een gewone sociëteitsavond met drinkende mensen en muziek werden alle lichten uitgedaan. Het apparaat stond in het midden en begon flitslicht uit te stralen. Dat gaf een vervreemdend effect, vooral als er bewegingen gemaakt werden. Als in een oude zwartwitfilm maar met een veel sterker contrast schokten de armen en benen heen en weer. ‘Psychedelisch!’ riep Daan, die zich ineens zonder stotteren in een serie wilde bewegingen stortte. Het zag er inderdaad

krankzinnig uit. 'Als je nou ook nog LSD gebruikt, ga je helemaal uit je dak,' zei Beer. 'Doe jij dat dan?' vroeg Budo. 'Nee, doe mij maar een pilsje.' Budo ging het halen.

'Krijg je er geen hoofdpijn van?' vroeg Annelies die aan de bar stond. Ard, een eerstejaars die door zijn blond-Arische uiterlijk een open ticket bij vrouwen had, had opgemerkt dat zij voor het grijpen was, een opmerking die in Budo's geheugen was blijven hangen. *'She goes running for the shelter of her mother's little helper,'* zongen de Stones. *'O doctor please, some more of these, outside the door, she took four more,'* gilde iedereen mee. 'Ik geloof het niet,' zei Budo tegen Annelies terwijl hij weer terugging met zijn pilsjes.

'Mag ik je zo wat vragen?' vroeg Rob die de kennismakingstijd had geleid. Na zijn bier afgeleverd te hebben bij Beer, ging Budo naar Rob terug. Klein, blonde krullen, openlijk homoseksueel – zoals veel hier – maar van een zachtaardige soort. Wat zou die van hem willen? vroeg Budo zich af. 'Loop even mee naar het kamertje beneden,' zei Rob. Ik ben benieuwd, dacht Budo, want hij zou vast niet de eerste zijn die ingewijd werd in de gelijkgeslachtelijke seks in dat kamertje. Dat was althans het gerucht dat Ferry graag verspreidde.

Maar nee. 'Zou je in het bestuur willen plaatsnemen?' vroeg Rob, 'ik word voorzitter en ben op zoek naar leuke mensen die het samen met mij willen doen.' Als volleerde nicht moest hij zelf om zijn laatste opmerking lachen. 'O, wat zeg ik nou!' Budo liet zich niet van de wijs brengen en vroeg wat hij dan moest doen. 'Quaestor twee,' was het antwoord, 'de contributies ophalen.' Budo wist van geld niets zolang het er maar was, zo had hij dat van thuis meegekregen. Toch was hij wel geflatteerd door de vraag want dat betekende dat hij toch een zekere positie kreeg in deze club die voornamelijk bestond uit anarchistische types die zomin mogelijk interesse hadden in organisatorische zaken. Hij vroeg bedenktijd. 'Maar niet te lang,' antwoordde Rob, 'want ik wil graag op tijd kunnen beginnen. Oja, misschien dat het helpt, als bestuurslid ga je ook op bezoek bij andere studentenverenigingen. Het corps heeft een lustrum volgend jaar, dus dat wordt vast een mooi feest want dat kunnen die corpsballen wel.' 'In rok?' vroeg Budo, die zich herinnerde hoe zijn broer zich bij zo'n gelegenheid kleedde toen die nog in Leiden studeerde. 'Of een ludieke variant daarvan,' zie Rob terwijl hij geamuseerd uit zijn ogen keek.

*

Boven in de sociëteit was inmiddels een groep gearriveerd die eerder op de dag had geprotesteerd tegen verhoging van het collegegeld. 'Zwart zaad!' riep Aldo, met een bril met zulk sterk glas dat het wel colabodems leken en zwart krullend haar tot op zijn schouders. Ard leunde met zijn rug tegen de muur terwijl een oudere jaars studente met hoge laarzen en een leren jasje haar voeten buiten die van hem had gezet zodat hij niet wegkon. Tot Budo's verrassing bleek Robert Japser Grootveld weer gearriveerd te zijn. 'We moeten naar tante NIA,' sprak hij met zijn hese stem, 'daar zit het grootkapitaal!' 'Gaat dat over?' vroeg Budo aan Beer. 'Volgens mij bedoelt ie de sociëteit van de Amsterdams Studenten Corps.' 'H-h-helemaal n-n-niet g-g-g-gezellig,' zei Daan, 'g-g-geen v-v-vrouwen,' terwijl hij naar Mona wees die inmiddels aan een dans begonnen was met een meisje met een vrijwel identiek uiterlijk. 'Ugge-ugge-ugge,' probeerde Robert Jasper de aandacht weer te trekken. 'De K van hele zware kanker!' 'De Z van zwart zaad!' riep Aldo. Er klonk gelach. 'Wij zijn bang!' klonk het nu van de verste zijde van de zaal. 'Leve het provotariaat!'

'Provo gaat meedoen aan de gemeenteraardsverkiezingen,' zei Aldo toen hij bij hen kwam staan. 'Ze willen inzicht krijgen in wat er achter de schermen omgaat.' 'Concreet?' 'Ze zijn tegen de scheiding van wonen en werken, dus die verdorpe slaapsteden die de gemeente aan

het ontwikkelen is kunnen weer op de schop.’ ‘Wat doen ze aan het gebrek aan woningen?’ vroeg Budo, ‘Nok heeft nog niks en Paula reist op en neer. Geen plaats in de herberg.’ ‘Kraken!’ antwoordde Aldo. ‘Provo is tegen leegstand en het speculeren met onroerend goed.’ ‘Dus we moeten allemaal met een koevoet de stad door?’ vroeg Beer. ‘Het is toch belachelijk dat er zoveel ruimte niet als woning wordt gebruikt omdat de eigenaren er geld mee willen verdienen?’ zei Aldo. ‘Het wordt echt tijd dat daar een eind aan gemaakt wordt, de zultkoppen moeten een kopje kleiner gemaakt worden. Onze generatie gaat dat waarmaken.’ ‘Door op Provo te stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen?’ vroeg Budo. ‘t Is een begin.’ ‘Zie je hem voor je als raadslid?’ vroeg Beer terwijl hij op Grootveld wees. ‘Imaazje! Op naar tante NIA!’ kraaide die met zijn hese stem. ‘Nee, hij is de ludieke tak, Roel van Duijn is de politieke tak.’

Op dat moment stak een van de volgelingen van Grootveld een rookbom aan. Onmiddellijk ontstond er een enorme rookontwikkeling in die beperkte ruimte ‘Ugge-ugge!’ kraaide Robert Jasper voldaan. ‘Alle Jezus,’ riep Rob, ‘haal de brandblusser.’ ‘De ramen moeten open,’ zei Beer die direct de sleutel van achter de bar ging halen om de hangsloten van de stangen te openen die de luiken aan de voorkant afsloten. De ruimte stond inmiddels zo vol rook dat er gedrang richting uitgang kwam. ‘Allemaal kalm blijven!’ riep Beer terwijl hij de sleutels aan Budo gaf die zich naar voren perste. ‘De K van grote kut en zwaar klote!’ riep er een. Op de tast vond Budo de hangsloten die gelukkig gemakkelijk opengingen. Met een klap vielen de zware stangen opzij en konden, met de hulp van Aldo en Daan, de hoge houten luiken opgevouwen worden. De handgrepen waarmee de ramen naar binnen geopend konden worden waren snel gevonden. De rook vond een uitweg naar de frisse lucht buiten.

‘Staat Olofspoort in de fik?’ riep iemand die op straat stond. ‘Nee,’ riep Rob terug die inmiddels voor het open raam lucht aan het happen was. ‘Ludieke oefening van het provotariaat. Controlen of hun rookbommen goed werken.’ Achter in de zaal hing nog een dikke rook en waren mensen die niet op tijd weg hadden kunnen komen aan het hoesten. ‘Ugge-ugge-kankerstaafje,’ hoorden ze Grootveld roepen die zich ook daar ergens ophield. ‘Krijg zelf de tering, Robert Jasper,’ klonk het antwoord.